

КОЕФІЦІЄНТ ПОВТОРНОСТІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ЯК ПОКАЗНИК ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Шакун М.Ю.

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. Циганенко М.О.

Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П.Василенко

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Оптимізація технологічних систем імені Т.П. Євсюкова», тел. (057)732-98-21, E-mail: kafedra emtp@ukr.net)

Великі обсяги і широкий спектр виробництва сільськогосподарської продукції, високий рівень її товарності, виконання аграрними підприємствами будівельно-монтажних робіт зумовлюють високий рівень транспортної спроможності. Даний показник визначається діленням обсягу перевезеного вантажу в тоннах й окремо в тоннокілометрах на площу ріллі. В багатьох підприємствах транспортна спроможність становить 80—90 т і 1400—1900 ткм.

В аграрних підприємствах обсяг вантажів у тоннах визначають за технологічними картами вирощування сільськогосподарських культур і виробництва продукції тваринництва з одночасним урахуванням перевезень різних матеріалів (наприклад, будівельних), мінеральних добрив, нафтопродуктів, палива тощо, обсягу робіт по обслуговуванню соціальної сфери. Знайдений обсяг вантажів множать на коефіцієнт повторності їх перевезень і в такий спосіб одержують обсяг транспортних робіт (вантажоперевезень) у тоннах. Коефіцієнти повторності розраховують по кожному виду вантажів діленням загального обсягу перевезень певного виду продукції (виду вантажу) на обсяг її виробництва. Наприклад, якби зерно від комбайна транспортували прямо на елеватор, то коефіцієнт повторності становив би одиницю. Але оскільки зерно транспортується спочатку на тік, а потім після доробки — на елеватор, в комору, а з комори — в кормоцех, на поле (насіння), на ринок і т. д., то коефіцієнт повторності значно зростає. Як свідчить практика, цей коефіцієнт по зерну є в межах 2—2,4, по картоплі — 1,6—1,8, овочах, фруктах — 1,5—1,6, кормових коренеплодах — 1,7—2,0, сіну з сіяних трав — 1,5—1,7, зеленої масі — 1,1—1,2, мінеральних добривах — 1,8, по будівельних матеріалах — 1 і т. д.

Обсяг транспортних робіт у тонно-кілометрах, або вантажообіг обчислюють множенням обсягу перевезень у тоннах на середню відстань перевезень, яку визначають на основі звітних даних. Обсяг перевезень у тоннах і вантажообіг у тонно-кілометрах по господарству залежить від площі землекористування, рівня врожайності культур і продуктивності тварин, спеціалізації господарства, його віддаленості від переробних і заготівельних організацій, а також від обсягу будівельно-монтажних робіт. Чим більший обсяг транспортних робіт по підприємству, тим більше йому потрібно мати транспортних засобів для перевезення вантажів.